

Správní trestání

Právní předpisy

- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- vyhláška č. 172/2017 Sb., o podrobnostech obsahu a provádění zkoušky odborné způsobilosti úředních osob oprávněných k provádění úkonů správního orgánu v řízení o přestupcích a o náležitostech osvědčení o vykonání zkoušky odborné způsobilosti
- zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Správní orgány (§ 60 a násl.)

- obecní úřad (pořádek v územní samosprávě, veřejný pořádek, občanské soužití, proti majetku)
  - obecní úřad obce s rozšířenou působností, nestanoví-li zákon jinak
  - komise pro projednávání přestupků
-
- vyloučení územního samosprávného celku (§ 63)

Předmět úpravy (§ 1)

Hmotněprávní část

- pojem přestupek a odpovědnost za něj
- správní tresty a ochranná opatření a zásady pro jejich ukládání

Procesní část

- postup před zahájením řízení
- postup v řízení o přestupku
- další úkony

Přestupek (§ 5)

= společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin

- čin = jednání i opomenutí (§ 10)

Pachatel

- fyzická osoba

- fyzická osoba oprávněná k podnikání

- právnická osoba

Časová působnost (§ 2)

- odpovědnost dle zákona v době spáchání, pozdější úprava je-li příznivější
- doba spáchání = konání (nekonání) bez ohledu na následek
- při změně právního předpisu v průběhu páchání – dle právní úpravy v době dokončení
- při pozdějších změnách právních předpisů – úprava nejmírnější
- trest pouze existující v době ukládání

Osobní působnost (§ 4)

Výluka PZ:

- osoba požívající výsad a imunit podle jiného zákona nebo mezinárodního práva
- příslušník bezpečnostního sboru
- osoba podléhající vojenské kázeňské pravomoci, nebo
- osoba během výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence

Pachatel – fyzická osoba (§ 13 - § 19)

- svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný
- ke spáchání přestupku užila jiné osoby, jež není odpovědná za přestupek
- stanoví-li tak zákon i organizátor, návodce nebo pomocník

Zavinění

úmysl - přímý x nepřímý

nedbalost – vědomá x nevědomá

Pachatel – právnická osoba (§ 20 – § 21)

PO = pachatel

- a) jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby (§ 20 odst. 2), která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu - odpovědnost není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, která jednala

- b) ke spáchání přestupku užila jiné osoby, jež není odpovědná za přestupek

Pachatel – právnická osoba

- zproštění odpovědnosti za přešupek (liberace) → PO prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přešupku zabráníla
- odpovědnosti se nemůže PO zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, jejíž jednání je přiřitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvráčení přešupku

Odpovědnost přechází na právní nástupce (všechny) - § 33

Pachatel – FO podnikající (§ 22- § 23)

FO podnikající = pachatel

- a) jestliže k naplnění znaků přestupku došlo při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a podnikající fyzická osoba svým jednáním porušila právní povinnost
- b) jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby (§ 22 odst. 3) - odpovědnost za přestupek není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, která jednala
- c) ke spáchání přestupku užila jiné osoby, jež není odpovědná za přestupek

Pachatel – FO podnikající

- zproštění odpovědnosti za přešupek (liberace) → FO podnikající prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přešupku zabráníla
- odpovědnosti se nemůže zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, jejíž jednání je přiřitatelné FO podnikající, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přešupku

Jestliže FO přešala podnikat, její odpovědnost nezaniká - § 23 odst. 2

Odpovědnost přešází na právní nástupce (všechny) - § 34

Okolnosti vylučující protiprávnost

a) krajní nouze (§ 24)

= odvrácení nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem

≠ jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvrácením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet

b) nutná obrana (§ 25)

= odvrácení přímo hrozícího nebo trvajícího útoku na zájem chráněný zákonem

≠ obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku

Okolnosti vylučující protiprávnost

c) svolení poškozeného (§ 26)

- předem nebo současně s jednáním
- nelze k ublížení na zdraví s výjimkou lékařského zákroku

d) přípustné riziko (§ 27)

- v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, v rámci společensky prospěšné činnosti, nelze-li výsledku dosáhnout jinak

e) oprávněné použití zbraně (§ 28)

Okolnosti vylučující protiprávnost

f) věk (§ 18)

- do 15 let

g) nepříčetnost (§ 19)

- není odpovědný ten, kdo pro duševní poruchu (§ 123 TrZ) v době spáchání přestupku nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat

- odpovědnosti se však nezbavuje ten, kdo se do stavu nepříčetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, užitím návykové látky

Zánik odpovědnosti za přeštupek

- a) uplynutí promlčecí doby (§ 30 a násl.)
  - 1 rok/3 roky
  - stavení (§ 32 odst. 1)/ přerušení (§ 32 odst. 2)

- b) smrt fyzické osoby
  - nevztahuje se na podnikatele

- c) zánik právnické osoby, nemá-li právního nástupce
- d) vyhlášení amnestie

Správní tresty (§ 35 a násl.)

- napomenutí (§ 45)
- pokuta (§ 46)
- zákaz činnosti (§ 47)
- propadnutí věci nebo náhradní hodnoty (§ 48)
- zveřejnění rozhodnutí o přestupku (§ 49)

Lze uložit samostatně nebo v kombinaci kromě napomenutí s pokutou.

Upuštění od uložení správního trestu

a) podmíněné - § 42

jestliže postačí projednání – přestupky při nichž vznikla škoda /BO

b) prosté - § 43

- o dvou nebo více přestupcích téhož pachatele nebylo konáno společné řízení a správní trest uložený za některý z těchto přestupků v samostatném řízení lze považovat za odpovídající správnímu trestu, který by byl jinak uložen ve společném řízení
- jestliže postačí projednání

Řízení o přestupcích (§ 60 a násl.)

- zvláštní zákony
- zákon o přestupcích
- správní řád

Účastníci řízení - § 68

a) obviněný

- podezřelý → vůči němu první úkon v řízení → obviněný
- dokud není pravomocně uznán vinným = nevinný

Práva:

- právo nevypovídat (§ 82 odst. 2) → poučení
- právo klást otázky při ústním jednání (§ 82 odst. 3)
- nesmí být vyslýchán za stejných podmínek jako svědek (§ 55 SŘ)

Účastníci řízení

b) poškozený

- v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení

c) vlastník věci, která může být nebo byla zabráná

- v části řízení, která se týká zabrání věci nebo náhradní hodnoty.

Odložení věci (§ 76)

- a) z důvodů v § 76 odst. 1
- b) jestliže se vede trestní řízení
- c) osoba přímo postižená přestupkem nedala souhlas
- d) z důvodů v § 76 odst. 5

Usnesením (nezakládá překážku věci rozhodnuté):

- do spisu - § 76 odst. 1 a 2 – vyrozumění osobě postižené
- oznamovaným - § 76 odst. 4 a 5 – podezřelému a osobě postižené

Zahájení řízení - § 78

- z moci úřední

- vybrané přestupky jen se souhlasem osoby přímo postižené přestupkem (§ 79)

Oznámení: popis skutku, předběžná právní kvalifikace

- rozšíření řízení o další skutek a změna kvalifikace → oznámení obviněnému

Ústní jednání (§ 80)

Obligatočně:

- na žádost obviněného, je-li to nutné k uplatnění jeho práv
- nezbytné pro zjištění stavu věci
- mladistvý
- na žádost poškozeného, je-li to nutné pro náhradu škody

Bez obviněného – byl-li pozván:

- souhlasí s jednáním bez něho
- nedostaví se bez řádné omluvy

Dokazování § 82

- výslech obviněného povinně, je-li to nutné k uplatnění jeho práv
- účastníci mají právo klást si navzájem otázky, znalcům, tlumočnickům a svědkům → dotazovaná osoba má právo odmítnout odpovědět a nesmí být tázána za stejných podmínek jako svědek (§ 55 SŘ)

Zajišťovací prostředky

- záruka za splnění povinnosti (§ 83 PZ, § 174 SŘ)
- zákaz zrušení, zániku a přeměny PO (§ 84), PO založené na dobu určitou do pravomocného ukončení řízení jsou na dobu neurčitou

Zastavení řízení (§ 86)

a) obligatorní - důvody dle § 86 odst. 1 (písm. k) x § 33, § 34)

→

1. podle písm. a) – c), g), h) a l) – usnesením, které se doručuje

2. podle písm. d), e), f), i), j), k), m) a n) – usnesením do spisu

b) fakultativní - jestliže správní trest, který lze za přestupek uložit, je bezvýznamný vedle trestu, který byl obviněnému uložen za jiný skutek v trestním řízení (§ 86 odst. 5)

Narovnání (§ 87)

správní orgán schválí dohodu o narovnání mezi obviněným a poškozeným pokud:

- a) to není v rozporu s veřejným zájmem
- b) obviněný se přizná
- c) obviněný uhradil škodu
- d) obviněný složil u správního orgánu částku určenou k veřejně prospěšným účelům

Zvláštní druhy řízení

- společné (§ 88)
- o náhradě škody/BO (§ 89)
- příkazní (§ 90)
- příkazní na místě (§ 91 a § 92)

Společné řízení (§ 88)

- 1 pachatel více přestupků v jedné oblasti, k jejichž projednání je příslušný týž orgán
- více podezřelých, jejichž přestupky spolu souvisejí, v jedné oblasti, k jejichž projednání je příslušný týž orgán
- do společného řízení nelze zahrnout přestupek, který byl spáchán po zahájení řízení

Adhezní řízení (§ 89)

= řízení o náhradě škody a o vydání bezdůvodného obohacení

- povinnost náhrady škody uloží správní orgán: jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna – jinak odkáže na soud nebo jiný příslušný orgán

Příkaz - § 90 PZ, § 150 SŘ

- nelze uložit trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Nelze vydat :

- v řízení se souhlasem osoby postižené přestupkem
- o nároku na náhradu škody/BO
- mladistvému, s výjimkou pokuty ukládané příkazem na místě
- osobě s omezenou svéprávností

- odpor do 8 dnů (§ 150 SŘ) → trest nemůže být vyšší (výjimka
- jiná právní kvalifikace)

Příkaz na místě a pokutový blok (§ 91, § 92)

- lze uložit pokutu (peněžitá záruka) nebo napomenutí
- pokuta příkazovým blokem (náležitosti § 92 odst. 2)
- pokuta max. 10.000 Kč (mladistvý 2.500 Kč)
- platba na místě nebo dodatečně (příkazový blok na peněžitou povinnost na místě nezaplacenou)

Náklady řízení - § 95

- hradí obviněný, který byl uznán vinným
- paušální částka – vyhláška č. 520/2005Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení – 1.000 Kč
- poškozenému – účelně vynaložené náklady spojené s uplatněním nároku na náhradu škody/BO vůči obviněnému

Řízení o odvolání (§ 96)

Odvolání může podat: obviněný, poškozený, zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého, orgán sociálně-právní ochrany dětí, vlastník věci

- obviněný může uvádět nova (§ 97 odst. 1) → ostatní nova jen k novotám obviněného
- nelze vyloučit odkladný účinek
- přezkum v plném rozsahu
- zákaz změny k horšímu (§ 98 odst. 2)
- svědčí-li důvody i jinému účastníkovi → změna v jeho prospěch